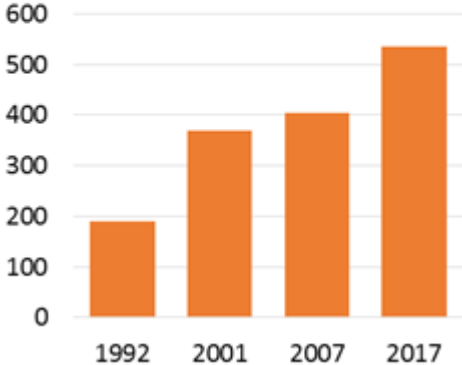

Probleem nr 59 – Töörühmas esitatud probleem

1.	Probleemi sõnastus	Raiemahud on tasemel, mis metsade vanuselise struktuuri muutuste kaudu ohustab elurikkust ja võib ohustada teisi metsade ökoloogilisi funktsioone
2.	Probleemi kirjeldus	Eesti metsade vanuseline struktuur ja raievanuste langetamine võimaldab ebaproportsionaalselt suurt osa metsamaast käsitleda raieküpse puistuna, mille ulatuslike raiete tulemusena on raiesmike ja noorendike osakaal alates 1990. aastatest oluliselt suurenenud. Metsade täiendav kaitse kompenseerib seda trendi ainult osaliselt ning pikas perspektiivis täidavad kaitsealad esmajoones põlismetsaelustiku kaitse ülesannet. Seetõttu on majandusmetsade roll elurikkuse säilitamisel vähenemas, mis on kõige probleemsem suksessiooniliste metsade elustikule, kes lageraiet ei talu, ja halvasti levivatele liikidele. Metsade teiste ökoloogiliste funktsioonide võimalikku kahjustamist metsade vanuselise struktuuri muutuste tõttu ei ole Eestis seni uuritud, kuid ulatuslike raiete korral võib eeldada mõjusid mullatekkele ja veekvaliteedile.
3.	Miks see on tähtis?	Üledimensioneeritud metsatööstus on ökoloogiline probleem kogu maailmas. Lageraiete suure pindala tõttu on Eestis piisavalt kahtlusi selle probleemi olemasolus juba praegu ning prognoositavana ka tulevikku. Raiemahtude iseseisva mõju eeldamine on alates teatud piirist põhjendatud, sest see muudab oluliselt Eesti mastaabis puistute vanuselist ja sisestruktuuri. Seni pole teada ühtki võtet, mis sellise mõju aitaks välistada (ja mille puudumine oleks siis iseseisev probleem), ja kui olekski, siis sellega peakski ühe lahendusena tegelema MAKi töörühm.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Metsade ökosüsteemid ja ühiskond
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Jah. Kuigi probleem on osaliselt leevendatav raiete asukoha ja raievõtete parema planeerimise kaudu, on selle esmaseks põhjuseks suuremahulist raiet soosiv puiduturg.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Maailma puidunõudlus kasvab aastaks 2050 hinnanguliselt neli korda (Maailmapank), mistõttu ilma regulatsioonideta ei saa lähtuda ka Eestis praeguse raiemahu püsimisest. Lageraied on alates 1990-ndatest oluliselt muutnud meie metsade vanuselist struktuuri noorte puistute suunas:

		<p style="text-align: center;">Metsata metsamaa ja <20 a puistud (tuh ha)</p> <p>Raiemahtude kasv vähendab elurikkust tõenäoliselt ka juhul, kui see tuleb ainult puistute intensiivsemast majandamisest (intensiivsed hooldusraied, kultuurpuistud jm). Seda on dokumenteeritud Eestis nt torikseente (Lõhmus 2011 J. Forest Res.) ja lindude näitel (Lõhmus 2004 Proc. Est. Acad. Sci.). Käimasolevad uuringud näitavad hooldusraiete mõjul vähemalt 10 a kestvat kanaliste elupaigakvaliteedi langust ja mõnel linnuliigil väga suuri (täpselt teadmata põhjustel) toimuvaid vähenemisi, nt Eesti metsade ühel dominantliigil mets-lehelinnul üle 2 korra (Soomaa katse; A. Lõhmus, aruanne KeA-le 2016). Üksikute intensiivselt majandatavate puistute rajamine küll üldseisundit ei muuda ja võib mingi piirini isegi liike maastiku tasemel juurde tuua (nt Gjerde & Saetersdal 1997 Norras: kuni 13% kuusekultuure looduslikul männikute-alal vähendas küll lokaalset linnurikkust, kuid suurendas maastiku taseme oma).</p>
7.	Kas probleem on lahendatav?	Tõenäoliselt lahendatav
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Elurikkus väheneb nii praeguse lageraiemahu puhul, kui ilmselt ka siis, kui lageraiete maht jääks samaks ning kasvaks ainult hooldusraiete intensiivsus jt intensiivsete metsandusvõtete ulatus.
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	Ristviited probleemidega nr 25 (vanad loodusmetsad), 7 (surnud puit), 38 (haavikud), 28 (uuendamise pikaajaline mõju), 40 (konsentreeritud raied), 41 (lageraie keskne metsamajandus). Kas probleemid nr 1 ja 2 on selle probleemiga kaetud?